

- Modernization in Hard Times*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Lynch, Julia & Karen M. Anderson, 2006. "Reconsidering Seniority Bias: Aging, Internal Institutions, an Union Support for Pension Reforms," *Comparative Politics*, 39(2): 189-208.
- Pierson, Paul, 1994. *Dismantling the Welfare State?* Cambridge: Cambridge University Press.
- Pierson, Paul, 2001. *The New Politics of the Welfare State*. Oxford: Oxford University Press.

Johan Bo Davidsson är verksam vid Statsvetenskapliga institutionen, Lunds universitet.
E-post: johan_bo.davidsson@svet.lu.se.

Yahya Hassan, 2014, "Yahya Hassan". Övers. Johanne Lykke Holm. Stockholm: Norstedts.

Anmälan av Naima Chahboun

Vad begreppet "politisk dikt" egentligen innebär är en fråga som kan diskuteras i oändlighet. Är det dikt som återger ett politiskt skeende? Som belyser livsvillkoren för en förtryckt grupp? Som uppmanar till politisk handling? Som bidrar till samhällelig förändring? Ofta uttrycker epitetet ett slags uppskattning – att kalla en dikt politisk är att signalera att den är särskilt angelägen, att den lyckas förmedla något viktigt om den tid vi lever i. Sådana dikter uttrycker i regel värden och verklighetsbeskrivningar som en bred offentlighet kan sluta upp bakom, eller, mer sällsynt, ta avstånd ifrån. Bara i undantagsfall skapar den politiska dikten kontroverser som suddar ut gränsen mellan litteraturtolkning och samhällsdebatt.

Ett sådant undantag är den danske poeten Yahya Hassans självbetitlade debutsamling. Boken skapade rubriker i hemlandet, och diskuterades på svenska kultursidor redan innan den svenska översättningen publicerats. Redan att slå upp pärmarna är att bli varse ytterligare ett sätt på vilket dikt kan vara politisk, nämligen genom att visa upp själva språket som en allt annat än neutral förmedlare av

verklighet. Dikterna i samlingen är alla satta i versaler, ett grepp som samtidigt ger intryck av att författaren ropar ut sina dikter i megafon och för tankarna till ett barns trevande försök att lära sig skriva.

APELSINER MED NEJLIKOR OCH RÖTT
BAND/HÄNGDE FRÅN TAKET SOM
GENOMBORRADE VOODOODOCKOR/DET
ÄR SÅ JAG MINNS DAGIS/DE ANDRA LÄNG-
TADE TILL JULTOMTEN SKULLE KOMMA/
MEN JAG VAR LIKA RÄDD FÖR HONOM/
SOM JAG VAR FÖR MIN PAPPA

I det avslutande stycket "Längdikt" har Yahya Hassan dessutom arbetat med omvänd syntax och medvetna skrivfel; ett brutet, eller, poetiskt uttryckt, brutet språk. Att dikten placerats sist i samlingen understryker att det snarare än bristande språkkunskaper rör sig om ett parodiskt rolltagande från författarens sida, som väcker frågor om den tänkta publiken för detta skådespel. Vems förväntningar är det som infrias, vems fördomar återges i diktens skrattspegel?

SEN DIN PAPPA FLYR FRÅN FLYKTING-
LÄGER/OCH SEN MIN PAPPA FLYR FRÅN
FLYKTINGLÄGER/OCH SEN VÅRA PAP-
POR DE FÖRVANDLAR/DANSKA LÄNGOR
TILL FLYKTINGLÄGER/DE HÄMTAR VÅRA
FARFÖRÄLDRAR/VÅRA FARBRÖDER OCH
FASTRAR/OCH ALLIHOP DE FÅR SOCIAL-
BIDRAG/DE HÄMTAR ALLA SINA KUSI-
NER/OCH SEN SÄTTER DE IGÅNG MED SIN/
INAVEL INDOKTRINERING/INORDNING
INSHALLAH

I första hand är det dock inte språket, utan bokens kontroversiella innehåll som givit upphov till debatt. Yahya Hassan beskriver en vardag som präglas av våld inom och utom familjen, skenhelig religiositet och ett liv som smågangster där stölder och droghandel står i centrum.

JAG KNULLADE DIN FRU/JAG LÄNSADE
DITT HEM PÅ VÄRDESAKER/JAG PACK-
ADE IN TEVEN I ER SONS TÄCKE/JAG
KUNDE INTE ARGUMENTERA FÖR/ATT
MIN KUSIN/SKULLE LÄGGA TILLBAKA ER
SONS DATOR/EN LAPTOP ÄR EN LAPTOP
SA HAN/DET ÄR 500 EXTRA VAR/DINA
GITARRER SLUTADE HOS HÅLARHASSAN

Kritiker har menat att berättelser som dessa befäster stereotypa nidsbilder av invandrade i allmänhet och muslimer i synnerhet som kriminella hustrumisshandlare, och riskerar att ge rasister och populister vatten på sin kvarn. Av ansvarskänsla och solidaritet bör författare under sådana omständigheter avstå från att återge missförhållanden inom den egna gruppen. Även bokens försvarare har uttryckt misstänksamhet mot att den läses av en vit medelklass, för vilka den endast antas kunna utgöra en kittlande bekräftelse på deras egen förträfflighet.

Det är lätt att förstå kritikernas oro. I ett Europa där högerextrema och nationalistiska rörelser befinner sig på stark frammarsch bör vi vara särskilt vaksamma på vilka bilder som förmedlas i media och kultur. Samtidigt riskerar ett alltför ängsligt förhållningssätt att få förödande konsekvenser. Om öppenhet, dubbeltydighet och komplexitet är poetiska kvaliteter är en dikt som inte går att missförstå helt enkelt ingen dikt. Och om den personliga,

subjektiva upplevelsen är det som utgör poesins kärna (i såväl skriv- som i läsakten) vore det ett allvarligt misstag att avkräva dikten representativitet. En sådan dikt blir politisk i meningen propagandistisk, en utveckling som nog ingen önskar sig. Lika alarmerande är ropen på självcensur ur ett politiskt perspektiv, då de utgör symptom på ett debattklimat där budskapen anpassas efter den minst reflekterande mottagaren.

Kanske kräver denna situation i sig en politisk lösning: Istället för att begära att dikten anpassar sig till en bedrövlig verklighet bör vi kräva av verkligheten att den lär sig hantera dikten. Ett samhälle som inte tål komplexa och motsägelsefulla budskap, som inte klarar provokation, förtjänar heller ingen poesi.

Naima Chahboun är doktorand vid Statsvetenskapliga institutionen, Stockholms universitet.
E-post: naima.chahboun@statsvet.su.se